

MAGYARÁG

1939. APRIL. 20

VIII. No. 109

1 lei

Tulajdonos: „Frima” S. A. bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felelős kiadó:
Üzv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

A hadsereg tisztikarának új és megjavult életlehetősége

A nemzezvédelmi minisztérium gondoskodása

Calinescu Armand miniszter elnök erős egyénisége ismét bizonyítást nyújtott a törhetetlen elhatározás és kemény akarat jellegzetes tulajdonságainak, akkor: amidőn átvéve a nemzezvédelmi minisztérium vezetését, teljes ismeretében a valószínű helyzetnek, azonnal hozzáfogott a román tisztikar és az altisztek jogos óhajai teljesítéséhez.

Calinescu Armand mint a honvédelem minisztere ugyanazon vágytól vezéreltetve, melyet a múltban már bebizonyított más tárcák keretében, hogy tudniillik az állam munkásságának, de általában az állam összes polgárainak jobb életlehetőségét teremtsen — amint a nemzezvédelmi tárca élére került, azonnal meglehetősen érdeklődése tárgyává tette a tisztikar és általában az egész katonaság összes jogos kívánságait.

Elsősorban is intézkedett, hogy a legénységnek növeltesse meg a napi élelem adagja. A tisztikart és altiszteket illetően pedig Calinescu hadügyminiszter a legigazságosabb és legméltóbb eszközökhöz folyamodott, hogy érezhetően megjavítsa életfeltételeiket.

Igy elsősorban 1500 előléptetés történt, amivel helyreho-

zatott a multnak néhány mulasztása is, azonkívül egész sorra lépett életbe az érezhető anyagi előnyöknek. 850 millió leit tett ki az az összeg, melyből rendezést nyert többek között az egész tisztikar felszerelési és tűzelővel való ellátásának költsége, úgyhogy ez minden tisztnak legalább harmincezer leit jelent évente. Ez egy magában hétszáz milliónyi összeget jelent. Ily módon het-

venezzer leit kapnak első felszerelésükre a lovastisztek, míg a gyalogos tiszteknek hatvan-ezer leit jut ezen a címen. Mindezen felül különféle előnyöket biztosított a tisztikar azon tagjainak, akik idegen nyelveket tudnak. Négyeszeresére emelte a tisztek költözködési költségeit, megjavította a tisztiiskolák növendékeinek az ételmezését. Rendezte a tiszti nyugdíjakat és kellő módosi-

tást nyert a Katonák Hitelintézetének törvénye is.

Aztán különféle biztosítási lehetőségek létesültek a tisztek részére. Az állam ehhez a műhöz 150 millió leivel járult. Ezen intézkedések folytán oly előnyös helyzet teremtetődött, hogy egy őrnagy, aki ma nyugdíjba megy, a Casa de Credit részére levont összegeken felül még százezer leit, egy tábornok pedig kétszázezer leit vesz kézhez.

Ime ezekben adtuk nagy vonalakban azokat a nagyszerű intézkedéseket, melyeket az ország honvédelem minisztere tett a tisztek és az altisztek érdekében.

„Félszövetség” jön létre Anglia és a Szovjet között

London, ápr. 18. Sir Alexander Cadogan, az angol kormány állandó külügyi államtitkára hétfőn fogadta Majszkij szovjetnagykövetet. A londoni illetékes körökben úgy tudják, hogy az a megbeszélés, amely Litvinov és a moszkvai angol nagykövet között szombaton lefolyt, kielégítő eredményekre vezetett. Megjegyzik, hogy Litvinovnak most még tárgyalnia kell a szovjetkormány többi irányadó tagjával, mielőtt a felvetődött kérdések tárgyalása terén tovább mehet.

London, ápr. 18. A Manchester Guardian bizonyosra veszi, hogy London és Moszkva „félszövetség” megalakításáról tárgyalnak. Míg Anglia köteles Lengyelországnak és Romániának minden rendelkezésére álló eszközzel segítségére sietni, tehát egy Németország elleni fegyveres támadással is, addig Moszkvának nem kell akármilyen katonai műveletben részt vennie Lengyelország és Románia oldalán. A Szovjetunió azonban értékes segítséget nyújthat azzal is, ha fegyvereket és lőszert szállít Lengyelországnak és Romániának. A London és Moszkva közti tárgyalások tehát inkább politikai mint katonai jellegűek.

A Páris és Moszkva közti tárgyalások viszont — folytatja a lap — tisztára katonai természetűek és ezeket a francia-orosz egyezmény alapján folytatják. Hogy a Szovjet milyen mértékben nyújtana segítséget a koalíciónak, az Moszkva és Páris megállapodásától függ.

Moszkva ügyes lépésnek mondja Roosevelt üzenetét

A Havas-ügynökség a Roosevelt beszéddel kapcsolatban Moszkvából a következőket közli:

A szovjetorosz lapok teljes egészében közlik Roosevelt felhívását a „diktatúrák”-hoz és azt teljes mértékben helyes-

lik. E lépésben Moszkvában „nagylelkű, ügyes és szerencsés” ténykedést látnak, amely megmaradt az Egyesült Államok elnöke által követett vonal irányában és amely megfelel „minden rendes ember érzelmeinek.” Moszkvai körök azonban mégis kétfelkédnek az üzeneti eredményességében és a diktátorok összintéségében. Roosevelt üzenetét általában olyan lépésnek tartják, amely az ő szavaikkal élve, „teljesebben és nyitabban leleplezi és feltárja, mintahogyan ezt valaha is egy polgári államférfi meg merte tenni, a világra súlyosodó fenyegetést és amely remélhetőleg meg fogja gyorsítani az üdvös visszahatást”

Beck ezredes hosszasan tárgyal Gafencu külügyminiszterrel

Grigore Gafencu külügyminiszter külföldi útja az európai sajtóban nagy érdeklődést keltett. Tegnap, Berlinbe utaztában, Gafencu külügyminiszter találkozott Beck lengyel külügyminiszterrel, aki Krakóban szállt be Gafencu kocsi-jába. — Másfélórás tárgyalás után Beck Katowitzban kiszállt

és visszautazott Varsóba. Diplomáciai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek a megbeszélésnek, mert ez azt jelenti, hogy Románia és Lengyelország a nagy nemzetközi kérdésekben teljesen azonos álláspontot vall. Gafencu ma érkezik Berlinbe.

MA: húsvéti ajándékakciónk 34. száma

Miért lett öngyilkos Fischer Ferenc nagyváradai nyug. bankcégjegyző?

Idegei nem bírták tovább az életet és felakasztotta magát

Megdöbbenő módon veletlén véget az életének Fischer Ferenc, az Egyesült Bank nyugalmazott cégjegyzője. Fischer Ferenc évtizedeken keresztül az Egyesült Bank szolgálatában állott, ahol a szorgalmas, törekvő tisztviselő munkáját megfelelő elismerésben is részesítették és érdemei elismerésül a bank cégjegyzője lett. A gazdasági válság beköszönével a bank leépítéseket eszközölt s sor került Fischer Ferencre is, aki szintén kilépett a bank szolgálatából. A nő, három gyermekes, volt bank-

cégjegyző ismét hozzákezdett, hogy újból megalapozza az egzisztenciáját. Ezt az igyekezetét azonban nem kísérte siker. Fischer Ferenc „mindennel foglalkozott”. Ügynökölt, üzleteket közvetített. Munkájának azonban nem találta meg a célját s nem élvezte az eredményét. Hosszabb idő óta kedvetlen volt, elkeseredett és tegnap délelőtti beváltotta régebbi elhatározását. Lakásának fürdőszobájában felakasztotta magát. Tetét a felesége vette észre. Benyitott a fürdőszobába és ott találta a férjét fel-

akasztva — holtan. Az öngyilkos bank cégjegyző három levelet hagyott hátra. Abban bocsánatot kér tetteért és elpanaszolja, hogy az idegei már felmondták a szolgálatot. Így — nem érdemes élni, bármennyire szerény és igénytelenek vagyunk is.

Az öngyilkosság felfedezése után azonnal értesítették a hatóságokat. A vizsgálat azonban már csak a beállt halált állapította meg. Az ügyészség ezen az alapon megadta a temetési engedélyt.

34

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1 39 március — április hónapban tartandó húsvéti ajándékkakciónkban való részvételre

Április 20-án fel kell lobogóznai a házakat

A nagyváradai rendőrkvesztúra a román hadsereg nagyváradai bevonulásának évtordulóját alkalmából elrendeli, hogy április 20-án az összes köz- és magánépületek, üzletek az előírásnak megfelelően, nemzeti színű zászlóval fel kell lobogóznai. Dr. Clontia rendőrkvesztőr.

— Halálragázott a vonat egy fiatal telegdi lányt. Hétfő délután 5 órakor halálosvégi vonatagazolás történt a telegdi állomás közelében, a 633 számú kilométerkö előtt. Az áldozat Bódis Margit 25 éves telegdi lány, aki valószínűleg Körösújlakra, a szomszéd községben lakó nagyszüleikhez készült látogatni. Bódis Margit a vasúti sín páron haladt keresztül, amikor a Kolozsvár — nagyváradai vonat mozdonyára kapta és a kerek alá dobta. A szerencsétlen lány fejét és két lábát levágták a vonat kerekerei.

— A cluji munkaügyi vezérfelügyelőség illetékes dönteni a helybeli zárórak ügyében. A Magánalkalmazottak Céhét a munkaügyi hatóságok hivatalosan értesítették, hogy az elmúlt év őszén történt zárórak megállapodások jegyzőkönyve a cluji vezérfelügyelőség előtt fekszik, aki is ebben az ügyben illetékes döntést hozni. A helybeli Céh vezetősége, több rendbeli interveniálás után, ezúttal a cluji Céhközponton keresztül terjedelmes beadványt intézett a vezérfelügyelőséghez, amelyben a már megállapodott zárórak leggyorsabb jóváhagyását kéri, hangsúlyozva, hogy a főnökkel történt megegyezés óta kerek felosztandó lett el és azok életbeléptetése régi óhaja az alkalmazottaknak.

Kegyetlen rablógyilkosság. Budapest, ápr. 18. Hétfőn reggel Budapesten, Vasvári Pál uccai lakásán, összekötözve, holtan találták meg Reich Márton 71 éves asztalosmestert. A vizsgálat megállapította, hogy rablógyilkosság történt, az ismeretlen tettes, vagy tettesek elvitték az öreg iparos többszáz pengőjét. A rablógyilkosságot az asztalosmester sejtése fedezte fel.

A magyar államférfiak római látogatása hozzájárul a légkör enyhüléséhez Szombatig maradnak a magyar miniszterek Rómában

Róma, ápr. 18. Teleky Pál gróf magyar miniszterelnök, Csáky István gróf magyar külügyminiszter kedden reggel kevéssel negyed 9 óra után megérkeztek Rómába. A magyar miniszterek fogadtatására nagy arányú előkészületeket tettek. A termini pályaudvar ez alkalomra pompásan feldíszítették délszaki növényekkel és zászlókkal. Az udvari váróteremben megjelentek a római politikai és társadalmi élet vezetői közöttük Ciano gróf, olasz külügyminiszter, Starace, a fasiszta párt főtitkára, Pariani hadügyi államtitkár, Vale légügyi államtitkár, Colonna herceg. Kevéssel 8 óra 10 perc után elkezdte meg Mussolini olasz miniszterelnök, aki elvonult a pályaudvar előtti díszszázad előtt, majd a vonat megérkezéséig szívélyesen elbeszélgetett a fogadtatására megjelent magyar követségi személyzetrel és más előkelőségekkel. Egy negyed kilenc óra után pár perccel futott be a pályaudvar üvegteteje alá a magyar miniszterek vonata. Mussolini a szalon kocsis lépcsője elé sietett és meleg kézzel üdvözölt Teleky Pál magyar miniszterelnököt. A magyar miniszterelnök ezután a Duceval ellépett a carabinieri díszszázad előtt. Az üdvözlések után a magyar vendégek búcsút vettek a Duce-tól és gépkocsin a Villa Madamaba hajtottak.

(Róma). Az olasz reggeli lapok részletesen foglalkoznak a magyar miniszterek római látogatásával. A Massegaro azt írja, hogy olyan vendégek érkeztek ez alkalommal Rómába, akiknél kedvesebbek alig jöhetnének volna.

A berlini jelentések szerint a német lapok is különös figyel-

met szentelnek a magyar miniszterek római útjának. Több lap közli azt a nyilatkozatot, amelyet Teleky Pál magyar miniszterelnök adott elutazása előtt a Stefani ügynökség munkatársának.

(Páris). A francia sajtó szintén nagy fontosságot tulajdonít a magyar miniszterek ró-

mai útjának. A Temps a Havas távirati iroda jelentése alapján azt írja, hogy Csáky és Teleky római látogatása a béke megszilárdítását jelenti. A Ce Soir annak a véleményének ad kifejezést, hogy a mostani látogatás jelentőségében több, mint szokásos diplomáciai ak-

Az amerikai flotta 100 egysége az Atlanti Óceánban

(Washington). Az amerikai flotta 100 egysége máától kezdve az Atlanti óceánban tartózkodik. 1932 óta nem volt ilyen nagy flotta az Atlanti óceánban 2 hadihajó, 30 torpedóromboló és 8 tengeralattjáró, a legújabb gyártmányú hajó. Külön hajók és tengeralattjárók őrzik a Panama csatorna bejáratát

Hitler O'aszország nevében is válaszol

(London). A „Times” megállapítja, hogy Roosevelt üzenetére azért ad 10 nap múlva választ Hitler, mert a német

választ Olaszországgal együttesen akarja megadni.

Lengyel vélemény Roosevelt üzenetéről

(Varsó). A „Patt” jelenti: Az „Express Poranny” Roosevelt üzenetéről a következőket írja: Roosevelt üzenete a béke fenntartását akarja elérni, némes és szép intenciókból fakad, de az amerikai elnök nincs tisztában az európai dinamizmussal és evolúcióval.

Nemes kezdeményezés, a mely valószínűleg meddő marad, de arra alkalmas volt, hogy bebizonyítsa, hogy konfliktus esetén Amerika nem marad tétlen.

Megszavazta a magyar felőháza a zsidótörvényt

(Budapest). A magyar felsőház hétfőn befejezte a zsidótörvény általános vitáját, kedde délelőtti pedig részleteiben is elfogadta a felsőház a zsidótörvényt — a kiküldött albi-

zottság már ismeretes módosításával, amit az igazságügyminiszter is magáévá tett.

A módosítások miatt a törvényt visszaküldték a képviselőházhoz.

Csillagtényből átalakított motorikus erővel gyújtja meg a new-yorki világkiállítás lámpáit a „ROBOT-EMBER”

Káprázatos, soha nem látott tényárban fog uszni a világkiállítás, amely május elsején nyílik meg

A new-yorki világkiállítás szenzációja egy hatalmas robotember lesz. A robotember egyedülálló az egész világon, négy méter magas, mellében 6 lóerős motor van és hangja négy kilométer távolságra hallatszik el.

A robotembernek jut majd az a megtiszteltetés, hogy bejelentsen a világkiállítás megnyitását és ugyanakkor meggyújtja a pavillonok sokezer lámpáját.

Reméljük, hogy a megnyitás napján Newyork égboltozata tiszta lesz. Mert ha felhős lesz az égboltozat, ez meg fogja akadályozni a legeredetibb kísérletek egyikét, amit eddig az amerikaiak megkíséráltak. Éspedig

egy bizonyos csillag felé irányított teleszkop foto-elektromos tünneménnyel a csillag sugarát motorikus erővé változtatja át. Az égboltozat koncentrált fénye a gépember felé sugárzik és ez életet kap, felemeli egyik óriási kezét és megnyom egy gombot ezzel egyidejűleg kigyulladnak a kiállítás összes lámpái.

De az óriási robotember nem az egyetlen képviselője lesz a kiállítás „fémügyi specialitásának”. Hogy úgy mondjuk „főnöke” lesz egy robot-társaságnak — és a robotok nagyon hasonlítanak az élő emberekhez. Járnak, beszélnek, számolnak, sőt néhány kérdésre válaszolnak is, amit az emberek feltesznek hozzájuk.

Nem mindig tudnak azonban az emberek a robotokkal... emberi nyelven beszélni. Egész sereg füttylőt bocsátanak a látogatók rendelkezésére.

Ezek a füttylők néhány speciális diszpozitívval állnak kapcsolatban, amely az elektromos parancsokat egy speciális robotnak — szerény szolgának — továbbítja, akinek neve „Televox ur”. Televox ur mikrofón-bateriákból áll, agyveleje a hanghullámokra reagál, amely hullámok elektromos árammá változnak át és Televox testében működnek, parancs szerint irányítják mozgásukat. A füttylés hangja szerint a robot felemelkedik, megáll vagy énekel.

Egy másik robot, amelynek neve „Telelux” és világító hullámok irányítják, néhány másodperc alatt számtani műveleteket végez el és megtalálja 8 tagu számjegyek gyökét.

A gép-katona

Mindezek a csodálatos apparátusok azonban csak naiv gyermekjátékok a „gép-katonával” szemben. Ez egy másik acélóriás, a kiállítási katonák királya. Ennek a robotnak az atyja Joe Wittmann közismert chicagói mérnök. A gép-katona 450 kg-os súlya ellenére rendkívüli gyorsasággal halad előre. Igen erős szíve van — 18 lóerős. A robot lábai oly nagyok, mint egy elefánté és egyensúlyukat egy zsíroszkop biztosítja.

Automata állatok

Az emberek nemcsak az embereket akarják utánozni. A kiállítás madár- és négylábú automatákat is bemutat. Egy énekesmadár automata tulstestű a legszebben füttylő kánárin. Repked a kalitkában,

énekel és a kíváncsiakra szegzi tekintetét.

Május elsején nyílik meg a kiállítás

A kiállítást — miután a robotember meggyújtja a lámpákat —

A francia pacifisták általános békekonferencia összehívását sürgetik

A francia pacifisták országos szervezetben harcolnak már husz éve a békéért. Most, hogy a háború minden pillanatban fenyeget, helyzetük igen kényessé vált, mert a háborút is és a totális államok agressziós lépéseit is élesen ellentélik. Lapjukban, a „Jeune République”-ben érdekesen fejti ki a pacifista álláspontot Paul Boulet képviselő „A pacifizmus nagy megpróbáltatása” című cikkében.

A német hódítások, amelyek már háborút jelentenek vér nélkül, a világ lelkiismeretét fájdalmas póbára teszik. Minden pacifista dilemma előtt áll a pacifizmus óriási megpróbáltatásnak van kitéve, tűzpróba ez, amittől a réz megfeketedik, de az arany érintetlenül viseli el. Én nem tudom elfogadni aggodalom nélkül a nagy demokráciák állásfoglalását és ma inkább, mint bármikor azt tartom, hogy minden megoldások közül a háború kétségkívül a legrosszabb.

Megengedem, hogy Hitler és Mussolini hegemoniára törek-szenek és azt akarják, hogy a tengelyhatalmak uralmát állítsák az 1918-as győzők uralma helyébe. — Megállapítom, hogy az az ürügy, ami lehetővé tette a müncheni megegyezést, a népek önrendelkezési jogának elve, megbukott a német csapatoknak Prágába történt bevonulásával. Semmiképpen sem próbálom igazolni a hódítókat, akik bekebelezték a cseh népet.

De vigyázzunk! Alakítani egy koalíciót a koalíció ellen, felfegyverezni egy új, görbe tengelyt, amely körül fogna az egyenesvonalú tengelyt, ez talán késleltetné a háborút (bár nem bizonyos), de egészen biztosan nem jelent békét. Ha holnap Németország megszállja a danzigi korridort, az háború volna, minden szabadságunknak vége, amelyek külön

kat — Roosevelt elnök beszéde nyitja meg.

Newyork város kikötőjében az amerikai flotta 150 egysége fog állomásozni, 50 ezer főnyi legénységgel.

Roosevelt a 62 résztvevő nemzet zászlója között mondja el beszédét. Roosevelt elnök után Einstein professzor fog beszélni a kiállítás kivilágításáról, amelynek csodálatos módjáról már beszámoltunk.

A kiállítást 24 lámpa világítja meg, amelyek atmoszférája 7000 centigradot érnek el, tehát nagyobb, mint a napé.

A világítószervezet segítségével olyan tüzi-, vízi- és fényjáték következik a „Nemzetek Lagunájá”-ban, amire még nem volt példa.

ben is egymás után vesznek el máris a háborús gazdálkodás keretében. A „demokráciák” koalíciója, ha győzne is, a demokráciák temetője lenne mert azok az államok, amelyeknek sikerült semlegeseknek maradniuk, miután meggazdagodtak azáltal, hogy felfegyvereztek bennünket, még inkább meggazdagodnának azáltal, hogy bennünket újraépítenének.

Hát mit tegyünk?

Összehívni, de azonnal, az általános békekonferenciát. Tanulmányozni minden nemzet életfeltételének problémáját. Kihirdetni minden népek előtt, hogy mi hajlandók vagyunk ezeket az életfeltételeket biztosítani. De mindennek ellenszolgáltatása a lefegyverzés.

Ezer és ezer ember gondolkodik így, a különféle pártokban és pártokon kívül Franciaországban és a világ minden országában. Az anyák milliói az egész világon hasonlóképpen gondolkoznak. Fogjatok össze, béke zárandokai, amíg még van idő, gyűjtsétek össze minden erőfőket és tiltakozzatok a vérontás ellen. A békét nem lehet szuronyverdőre építeni, csupán a testvéri szeretetre.

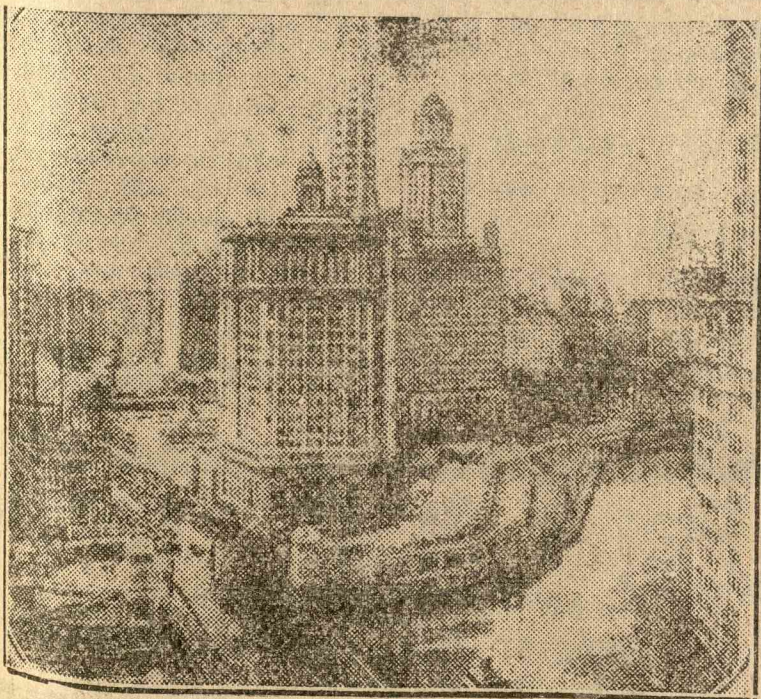
Igy ír Paul Boulet és így vélekednek a francia pacifisták, a legjobb szándéku, legnemesebben gondolkozó emberek, akikre azonban sajnos senki sem hallgat, mert ma nem a jószándéku, nemeslelkű emberek uralkodnak a földön.

Makulatura

újságpepir nagy tételben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. sz.

Newyorki városrészlet

A lakóbejelentés új rendszere a központi tájékoztató szolgálat bevezetését célozza

Csak különleges engedéllyel lehet házmestereket alkalmazni. A lakások sorszámozását már végre kell hajtani. A jövőben csak 20 lei befizetése ellenében nyújt tájékoztatást a népesedési hivatal

(Második, befejező közlemény)

Tegnap számunkban megkezdtük a „Bérlők azonosságának bejelentése” címet viselő és a lakóbejelentés új módozatait szabályozó törvény végrehajtási utasításának ismerteté-

sét, illetve a végrehajtási utasítás szövegének közlését, úgy, ahogyan az a Hivatalos Közlöny 1939 február 15-iki 38-as számában megjelent. Az első közlemény a háztulajdonosok és lakók kötelezettségeit ismer

tette és arról tájékoztatót, hogy mit tartalmaz az ugynevezett ingatlan-nyilvántartási könyv, míg jelenlegi közleményünkben a végrehajtási utasítás egyéb, fontos intézkedéseit ismertetjük olvasóinkkal.

A lakók bejelentésére szolgáló ingatlan-nyilvántartási nyomtatványok kitöltése

1. A lakók bejelentésére szolgáló ingatlan-nyilvántartási nyomtatványok közül — melyeket az ingatlan-nyilvántartási könyvek mellékleteként kell kitölteni — az 1. és 2. számú nyomtatványt 3—3 darabban kell kitölteni és az ingatlan-nyilvántartási könyvvel együtt nyújtandók be az illetékes rendőrhatalósághoz.

Az 1. számú nyilvántartási nyomtatvány minden esetben újra kitöltendő — ugyancsak 3—3 példányban — valahányszor a nyilvántartott ingatlan helyzetében változás történik az eredetileg benyújtott nyilvántartási lap adatainak vonatkozásában. Így végleges elköltöztetés, vagy a bérlmény rendeltetésének megváltoztatása esetén.

Ugyanez a helyzet a 2. számú nyilvántartási nyomtatványnál is, tehát minden olyan költözködés, vagy változás esetén 3—3 példányban kitöltendő ez a nyomtatvány, amikor a változás természete a 2. számú nyilvántartási nyomtatvány adatait érinti. Ha a 2. számú nyilvántartási iv adatait illetően részleges változás fordul elő, ennek bejelentése a 3. számú nyilvántartási iven történik, amit szintén 3 példányban kell az érdekelteknek kitölteni.

Ha a kimutatás nem felel egyetlen iven, akkor másik ivre vezetendő át, mert a hivatalos nyomtatványok megtöltése tilos.

A nyilvántartási ivenk valamennyi fajtájánál az a helyzet, hogy egyik láttamozott példányt visszaadják, egy példány az illetékes rendőrhatalóságnál marad, míg a harmadik példány az illetékes központi népesedési hivatalhoz kerül felhasználás végett.

2. A háztulajdonosok és bérlők kötelesek az ingatlan-nyilvántartási könyvhöz mellé

kelt nyomtatványok valamennyi rovatát kitölteni és az összes adatokért — úgy a nyilvántartási könyvben, mint annak mellékleteit illetően — az viseli a felelősséget, akinek köteleessége az adatok bevezetése.

A valóban bejegyzéseket és tévedéseket a törvény 3. szakaszának intézkedései értelmében büntetik, 100.000 leitől 2.000.000 leig, illetve 3000 leitől 10.000 leig terjedő pénzbírsággal.

A büntetés végrehajtását az illetékes pénzügyi hatóságok végzik az elítélt minden ingó, vagy ingatlan vagyonának terhére, fizetése képtelenség esetén pedig a pénzbírság szabadságvesztéssé alakul át, ami részleges kifizetés esetén a kifizetetlen összegre is vonatkozik.

3. A többlakásos házak tulajdonosai kötelesek valamennyi lakást külön-külön és folytonosan sorszámozni. A sorszámozásnak a földszinten kell kezdődnie és úgy kell megtörténnie, hogy a lakás számát feltüntető tábla (Aparatamentul No...) a lakás be-

járata felett, jól látható helyen nyerjen elhelyezést.

4. Házonunokok és házmesterek csak akkor alkalmazhatók, ha a foglalkozás gyakorlásához szükséges különleges munkavállalási könyvvel rendelkeznek. Ezeket a könyveket az illetékes rendőrhatalóságok vezetősége állítja ki.

5. A háztulajdonosok kötelesek az ingatlan bejártánál kifüggeszteni a bérlők névsorát, úgy ahogyan az az 1. számú ingatlan-nyilvántartási melléklet iven szerepel. A házmesteri szobában kifüggesztendő az ingatlan szolgálatát ellátó személyzet tagjainak névsora az egyes személyek beosztásának megjelölésével.

6. A 3., 4. és 5. pontban (a végrehajtási utasítás 9., 10. és 11. szakasza) felsorolt intézkedésektől való eltérés a városok számára a megyei prefekturák által kiadott rendelet értelmében 2000 leig terjedő pénzbírsággal büntetettik.

7. A nyilvántartási nyomtatványok adatait úgy a pénzügyi, mint a katonai hatóságok felhasználhatják.

A népesedési hivatalok tájékoztató szolgálatának megszervezése

3. A központi népesedési hivatalokra a következő kötelezettségek hárulnak a törvény végrehajtásával kapcsolatban: a) A beadott nyilatkozatok nyilvántartása az utca ABC sorrendje és a házak folyószámozása szerint. b) Az ingatlan-nyilvántartási könyvek ugyanilyen elrendezése azzal, hogy minden ezekkel kapcsolatos munkáltnak napra kell megtörténnie. c) Egyéni nyilvántartási ivenk készítése és ezeknek név és foglalkozás szerinti csoportosítása. d) Nyilvántartás készítése a vál-

tozó tartózkodású lakosság számára és ennek név, cím és érkezési időpont szerinti csoportosítása. e) Az összes bejelentett változások azonnali bejegyzése minden vonatko-

zásban (házasság, válás, örökbefogadás, halálozás, lakásváltoztatás, stb.) f) A végzettségekkel kapcsolatos bizonyítványok kiállítása. g) A hatóságok és magánszemélyek által kért, lakhelyre, vagy egyéb ilyen természetű adatra vonatkozó érdeklődések kielégítése.

9. Törvényhatósági városokban a rendőrkörletek vezetőire, városokban a rendőrhatalóság vezetőjére, faluközségekben pedig a csendőrség vezetőjére a következő feladatok hárulnak: a) Az ingatlan-nyilvántartási könyveknek főkönyvvezése, a benyújtás sorrendjében. b) Az ingatlan-nyilvántartási könyvek másodpéldányának megőrzése és az összes műveletek haladéktalan elintézése. c) Az ingatlan-nyilvántartási könyvekben felülfeltett adatok ellenőrzése.

10. Az ingatlan-nyilvántartási könyveket az egész ország részére Bucuresztben készítik el, a bucuressti rendőrprefektúra intézkedései szerint, ellenértékét pedig a háztulajdonos köteles fizetni. Az ingatlan-nyilvántartási könyvek szétosztását a melléklet-nyomtatványokkal egyetemben a jövedéki pénztár szervei végzik és ezek valamennyi dohányüzletben kaphatók lesznek. Az ingatlan-nyilvántartási könyvek ára darabonként 40 lei, a melléklet-nyomtatványok darabja 3 leibe kerül.

11. Magánosok részéről érkező felvilágosításra vonatkozó kérésekre az illetékes népesedéellenőrző hivatal 20 lei felvilágosítási díj ellenében szolgáltatja ki a tájékoztatást.

Az új rendszer életbeléptetése

12. Jelen szabályrendelet a Hivatalos Közlönyben történt közlés napjával lép életbe, ami pedig az ingatlan-nyilvántartási könyvek gyakorlati alkalmazását illeti, ennek időpontja április 23.

A végrehajtási utasításnak ez a befejező szakasza tehát azt jelenti, hogy a „Bérlők azonosságának bejelentése” címet viselő törvény intézkedései már február tizenötödikén életbeléptek és csak az ingatlan-nyilvántartási könyvek rendszerének bevezetése történik meg e hó 23-án. Így a lakások sorszámozása, a lakónévsor kifüggesztése és egyéb kisebb jelentőségű intézkedések érvényessége tulajdonképpen már meg is kezdődött, csupán a hatóságok nem fordítottak még figyelmet a gyakorlati keresztülvitel ellenőrzésére.

Papír és írszerek
nagy választékban
Pásztor Ede papirkereskedésben
Piata Mihai Viteazul 4. szám.

A tövárosi lapok meleg- hangu cikkekben üdvözlük a román-magyar viszony javulását

Bucuresti, ápr. 18. A Románia, a kormány félhivatalosa, vasárnap számában foglalkozik Csáky gróf magyar külügy miniszter nyilatkozatával és a többiek között az alábbi megjegyzéseket fűzte hozzá:

— Külpolitikai síkon tudomásul vesszük Csáky magyar külügyminiszternek a magyar képviselőház külügyi bizottsága előtt tett nyilatkozatát. Való igaz, hogy ezeknek a kijelentéseknek tettekben kell megnyilatkozniuk ahhoz, hogy meg legyen teljes értékük és hatályosakká váljanak. 1938. augusztus 18-ika óta, vagyis a román-magyar kapcsolatokra vonatkozó legutolsó magyar nyilatkozat óta Románia kifogástalan magatartása és ama lojális szellem számtalan bizonyítékát nyújtotta Magyarországnak, amelynek jegyében az államtól államhoz való jószomszédi kapcsolatokat ki akarja építeni.

— A romániai magyar kisebbségnek a Nemzeti Ujjászűletés Frontjába való beilleszkedése azt bizonyítja, hogy ez a kisebbség elismerte magatartásunk méltányosságát. Kíváncsian lenné azonban, hogy magatartásunkat az ország határain túl is ugyanilyen őszinteséggel értékeljék és az olyan nyilatkozatok amilyen a Csáky grófé melyet mi kellőképpen értékelünk, olyan tettekké alakuljanak át, amelyek a két szomszédos állam közötti enyhüléshez és közeledéshez vezethetnek és kell vezetniök. Románia a kisebbségeivel szembeni magatartását nem kötötte feltételekhez. Azt kívánja, hogy legyenek lojális állampolgárok és eképpen kezelte őket. Ezt mondjuk szomszédainknak is: minden lojális aktusra ugyanazzal a magatartással felelünk, amiképpen eltökéltséggel és éberséggel válaszolunk minden ellenséges gesztusra.

A Timpul cikke

A külügyminisztériumhoz közzelálló Timpul megállapítja, hogy Csáky gróf kijelentése az eddigi magyar magatartásnál megértőbb álláspontot képvisel.

A magyar nyilatkozatra adott román válaszból kitűnik, hogy Románia mennyire igyekszik a jó szándékra baráti cselekedettel válaszolni. Abban a mértékben, amennyiben a magyar kormány még jobban tisztázza akarná a román-magyar viszonyt, mindig jóindulattal és megértéssel fog találkozni

Románia vezetői részéről a két ország közötti béke megerősítésére.

A Semnalul megállapítja, hogy az idősebb évfolyamok le szerelése megkezdődött. Románia a behívásokkal sohasem követett támadó célokat, az in-

tézkedés vedekező jellegű volt. A nemzetközi helyzet derülése vel Románia újból visszavonja katonai intézkedéseit. A helyzet enyhülésére nagy befolyást gyakorolt a magyar kormány nyilatkozata s a helyzet ugy-látszik már nem követeli a to-

A pénzügyminiszter nem hajlandó módosítani a mozik átalányösszegű látványossági adóját

Arad, ápr. 18. Április elsőjén lényegesen módosult a többiek között a mozik látványossági adója is, mégpedig olyképpen, hogy ezt az adót a mozitulajdonosok ezentul nem az eladott jegyek száma után fizetik, hanem napi átalány összeget kell leróniök. Az új rendszer a legtöbb erdélyi várost, köztük Aradot is, a városok első csoportjába sorozta.

Az első osztályu mozik látványossági adó fejében napi 2400 lejes átalányt fizetnek. A törvény életbelépése után az aradi mozitulajdonosok táviratot intéztek Mitija Constantinescu pénzügyminiszterhez és kifejtették, hogy az átalány összeget a mozik nem tudják fizetni. Arra kérték a pénzügy minisztert, hogy módosítsa a törvénynek a mozikra vonat-

kozó részét és más csoportba ossza be az érdekelt erdélyi városokat. Az aradi mozitulajdonosok táviratára most érkezett meg a válasz a pénzügyminisztériumtól, amely közli, hogy a törvényt nem módosítják, új városbeosztást nem csinálnak, vagyis az április elsőjén meghonosított rendszer marad érvényben.

Befejeződtek Cvetkovics és Macsek tanácskozásai

Belgrád, ápr. 18. Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök Zágrábból visszatért Belgrádba. Ugy horvát, mint szerb részről titokban tartják egyelőre azokat a javaslatokat, amelyeket Macek horvát parasztpárti ve-

zér és Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök megtárgyaltak. A megbeszélések eredményeiről a jugoszláv miniszterelnök Pál régenshercegnek tesz jelen tét.

Az eszt hadsereg parancsnoka Varsóba utazott

Varsó, ápr. 18. Leidoner tábornok, az eszt hadsereg főparancsnoka Varsóba utazott. A lengyel sajtó kiemeli, hogy a főparancsnok látogatása alkalomával politikai megbeszéléseket nem tartanak s semmiféle egyezményt sem kötnek meg.

Új keresztnevek: Lázálom Ricinusolaj, Patkányka

Louisianában az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint verseny indult meg a szülők között, hogy ki ad szokatlanabb keresztnevet újszülött gyermekének. Az anyakönyvbe ilyen keresztneveket vezettek be: Lótuszvirág, Drágabimbó, Arkangyal, Istenajándéka, Pirula, Lázálom, Éter, Felvonógép, Patkányka, Mészárlás, Kolbász Répa, Selyempapír, Vanília-fagylalt, Ricinusolaj.

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEI

Pásztor Ede cég
könyvkötészetében

Véres harc az éjjeli örök és a rablók között

Constanta, ápr. 18. A durus-tormegyei Carametmehle községben az elmúlt éjszaka több puskákkal és pisztolyokkal felfegyverkezett rabló tört be az egyik török gazda házába, amelyet kifosztottak. A község három éjjeli őre a rablás színhelyére sietett és revolverlővé-

sekkel akarták elűzni a rablókat. A rablók, akik nagy túlerőben voltak, az egyik éjjeli őrt agyonlőtték, a másik kettőt pedig elfogták és magukkal hurcolták. Az elmenekült banditák üldözésére lovascsendőrököt küldtek ki.

Cellájában fel- akasztotta magát a bucurestii kéjgyilkos

Bucuresti, ápr. 18. Ioan Neagovici, a bucurestii kéjgyilkos, aki erőszakos merényletet követett el egy 8 éves kislányon, majd meggyilkolta, egy őrizet-

len pillanatban cellájában felakasztotta magát és meghalt. Az ilfovi törvényszék ügyésze megadta a temetési engedélyt.

1943-ban élünk?

Állítólag négy évet késik a naptár

Philadelphiából írják: Frank Stokley professzor, a Franklin Institute igazgatóhelyettese, a kiváló amerikai csillagász újból felvetette a kérdést, hogy tulajdonképpen az Ur hányadik esztendejében élünk?

Ha a rómaiak naptárát vesszük alapul, a válasz az, hogy 2692-ben, mert a rómaiak tudvalevőleg Róma alapításától számították naptárukat, vagyis Kr. e. 753-ban kezdődött számukra a világ. A zsidó naptár szerint 5699-ben élünk, a mohamedán naptár pedig 1358-at mutat. Az abesszin naptár közelíti meg még legjobban a mienket, amennyiben 1938. szeptember 12-én kezdődött náluk az 1930-as esztendő. Az úgynevezett bizánci naptár 7447-et mutat.

Stokley professzor most a legelénkebben cáfolja ezt. A kiváló csillagász szerint tulajdonképpen 1943-ban élünk, ha Krisztus születésétől számítjuk naptárunkat. A kiváló csillagász Josephus Flavius zsidó történetíró egyik feljegyzésére alapítja ezt az állítását. Josephus Flavius elmondja, hogy Herodes király röviddel egy nagy holdfogyatkozás után halt meg. Ez az adat elég volt a csillagásznak arra, hogy számításokat végezzen Krisztus

születési évének meghatározására.

Stokley professzor megállapította, hogy a Szentföldön az egyetlen szóbajohető holdfogyatkozás a Krisztus előtti 4. év március 13-án volt. Mint a bibliából tudjuk, Jézus még a gyermekgyilkos király uralko-

dása alatt született, vagyis legalább négy esztendővel a keresztény időszámítás kiindulópontja előtt. Az is lehetséges azonban, hogy esetleg öt, vagy hat évvel előbb született meg a Megváltó és akkor naptárunk voltaképpen 1944-et, vagy 1945-öt kellene mutatnia.

A francia nagykövet Bucurestiben

A francia kormány 1939. április 12-iki határozatával Adrien Thierry követet nagykövetté léptette elő, most pedig Ofelsége, II. Carol királynak terjesztette fel hozzájárulás végett és kérte Románia uralkodójának hozzájárulását Thierynek Franciaország romániai nagykövetté való kinevezéséhez. Adrien Thierry 1885. január 4-én született, Joseph Thierry, Franciaország volt madridi nagykövetének a fia. Jogi és diplomáciai tanulmányai befejezése után, 1910-ben, első lett a francia külügyminiszteriumban megtartott versenyvizsgán és a következő évben a londoni nagykövetségen, mint titkár működött. Hat

éven át teljesített itt szolgálatot Paul Cambon nagykövet mellett. 1917-ben Madridba került. Rövid idő múlva ismét Londonba küldték, ahol kilenc éven keresztül teljesített szolgálatot, amikor követtségi tanácsosi rangot kapott. 1927-ben ismét visszatért Madridba. 1933-ban pedig mint Franciaország rendkívüli meghatalmazott minisztere, a görög fővárosba került, ahol három évig képviselte országát. 1936. májusában Romániába jött, ahol most már harmadik éve képviseli a francia köztársaságot. Ez alatt az idő alatt minden igyekezte oda irányult, hogy kiemélyítse a két ország közötti hagyományos baráti viszonyt.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 55

Az ablakban semmi sem látszott és amikor Richards óvatossan kidugta fejét és alaposan körülnézett, arckifejezése mind zavartabb lett.

— Semmi — mondta rekedten. — Ha ön nem látta volna, uram, azt hinném, hogy lázam van a sebesült kezem miatt. — Hirtelen ötlete támadt és nyugtalanul a még mindig sápadtan és szinte bénán álló Chapmanra pillantott. — Van itt valami összefüggés a tegnapi disznósággal? — kérdezte bizámatlanul. — Mondja el, miről van szó, hogy ahhoz tartsam magamat.

Az üzletvezető szemrehányó hangja magához térítette Chapmanra. Nem akart senkit sem beavatni egy olyan ügybe, amely csak reá magára tartozott.

— Ne beszéljen ostobaságokat, csukja be az ablakot — csattant föl a hangja. — Inkább arra gondolt volna azonnal. Minden szót hallani az udvarban... Mikor megy ki tehát? Nem szabad időt vesztenünk.

— Már holnap — jelentette ki Richards udvariasabban. Nem elégedett meg a kurta válasszal, mert a tegnapi és mai félelmes események sokban megegyeztek, de főnökének fő lényes, uralkodó modora megint engedelmessé tette. — És mit gondol, sokára gyógyul meg a kezem? — kérdezte.

— Hagyja még rajta a kötetést és ne igyék sokat — tanácsolta Chapman. — Érkezett valami új szállítmány?

— Nem. A hét vége előtt nem is várhatunk.

Chapman bólintott és kalapja után nyult. Bár nem volt olyan friss, mint máskor, az izgalom nem látszott meg rajta.

— Rendben van — vélte. — Ez előnyösebb is. Így legalább marad elég időnk arra, hogy a pénz után járjunk. Én is átgondolom még a dolgot... Biztosan tudja, hogy minden dolgot elvégeztem?

— Igen — válaszolt Richard — kivéve a kitérést Morleys Driftben, ez nem volt benne a programban. A déli vonaton mindjárt két állomással tovább kellett volna utaznia és csak este jött volna vissza. Talán utközből észre tért. Az óriás megvakarta kócos fejét. — Valahol kint kell a pénznek lennie. Nem lehetséges az hogy...

Chapman türelmetlen és ingerlékeny lett.

— Ne így kezdje. Találgatni jobban tudok, mint maga. Ezzel ne is törődjek. Inkább azon törje a fejét, hogyan bírja beszédre.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképei
nagyon olcsón és nagyon jól

szavatosság mellett.
Róna fényképész

műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagytapasok
Str. Alexandri No. 4.

Hazasság

Fodrásznőt feleségül vennék, aki némi összeggel rendelkezik 28-38 éves korig, esetleg özvegy is lehet. Jó üzletem van. Leveleket a kiadóba kérek.
1171

ALLÁS

Bihar és Szt. János községek (Jud. Bihor) részére ügyes megbízható lapárust jó keresettel felvesz a „Magyarság”. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Önálló varrónőket és kézi lányokat felvesz Schwartz Szabolc, Strada Matei Basarab 8.
1179

Intelligens jómódú ügynököt keres a cég jogvédelmet biztosítani helyi foglalkozással. — Cím a kiadóban.
1126

Nőtlen borbély üzletvezetői vagy segédei állást keres május 1-re. Esetleg saját iparágéval is rendelkezik. Fizetés megjelöléssel leveleket a lap kiadóhivatala továbbít.
1172

Román fiút árukihordónak felvesszünk. Lévi, Poetul Goga 5.
1180

Szijgyártósegédeket keresek Kotyesz, Str. Alexandri 53.
1182

Ügyes önálló és kézi varrónőleányok felvétetnek Parcul Stefan 7.
1181

Kézi himzőnőt fehérneműhimzéshez, felsőruha varrásához varrónőként felvesszük. Str. Episcopul Nicolae Széchenyi 6.
1183

Napszámos vincellér kerestetik azonnaira. Lakást, kertet ingyen kap. László Márton Nagypiac 7.
1164

VÉTEL-FLADÁS

Elveszett Szabó Béla névre katonai livret. Megtaláló jutalmat kap a kiadóban.
1184

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceză 12,
1184

KÜLÖNFÉLE

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyalállomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8-10-ig Str. Franceză 12. 442

Olesón eladó vagy kiadó azonnal lakrész 2 szobás lakás üzlethelyiséggel. Popané, Str. Tribunal 14.
1170

Egészen új 50-es, alig használt 500-as csibe keltető gép, továbbá 500-as műanya, különféle csibe etető és itató edények, szárny és lábjelző gyűrűk kaphatók Oradea, Str. Franceză 12.

Stanioi-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piafa Mihai Viteazul 4

Varrógépet és kerékpárt javítok, veszek és eladok. Jakab műszerész, Avram Iancu u. 5.

LAKÁS

Kétszobás modern uccai lakás, konyha és fürdőszoba-használattal kiadó. Sas palota, III-ik emelet, Gyárfás.

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNÉL ORADEA PIATA MIHAI VITEAZUL